

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2304/2002 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**της 20ής Δεκεμβρίου 2002****για εφαρμογή της απόφασης 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («απόφαση σύνδεσης ΥΧΕ»)**

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την απόφαση 2001/822/ΕΚ ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 23,

την εσωτερική συμφωνία μεταξύ των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου, για τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση των ενισχύσεων της Κοινότητας στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου της συμφωνίας εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της αφετέρου, η οποία υπογράφηκε στο Κοτονού, (Μπενίν), στις 23 Ιουνίου 2000, καθώς και για τη χορήγηση χρηματοδοτικής ενίσχυσης στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη για τις οποίες ισχύουν οι διατάξεις του τέταρτου μέρους της συνθήκης ΕΚ ⁽²⁾,

τον κανονισμό του Συμβουλίου, για δημοσιονομικό κανονισμό για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης ⁽³⁾ («Δημοσιονομικός κανονισμός ΕΤΑ»),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η απόφαση 2201/822/ΕΚ (απόφαση σύνδεσης των υπερπόντιων χωρών και εδαφών) απαιτεί να θεσπίσει η Επιτροπή διατάξεις εφαρμογής σχετικά με το μέρος III και τα παραρτήματα II Α έως Δ σε συνεργασία με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη («ΥΧΕ») στο πλαίσιο της διαδικασίας εταιρικής σχέσεως. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 4 θεσπίζει ότι οι ΥΧΕ έχουν την κύρια ευθύνη για την κατάρτιση των ενιαίων εγγράφων προγραμματισμού (ΕΕΠ) και για τα προγράμματα συνεργασίας.
- (2) Οι διατάξεις που θέσπισε η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 23 της απόφασης σύνδεσης των υπερπόντιων χωρών και εδαφών θα πρέπει να συμβιβάζονται με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, της εταιρικής σχέσεως, της συμπληρωματικότητας και της επικουρικότητας και να εξασφαλίζουν την οικειοποίηση από μέρους των ΥΧΕ της αναπτυξιακής διαδικασίας, καθώς και της κατάλληλης παρακολούθησης και λογιστικού ελέγχου από τις ίδιες τις ΥΧΕ και την Επιτροπή.
- (3) Λαμβανομένων υπόψη των ειδικών αναγκών, ικανοτήτων και προβλημάτων των ΥΧΕ, η χρηματοδοτική βοήθεια θα πρέπει να χορηγείται στις ΥΧΕ είτε υπό μορφή δημοσιονομικής στήριξης, υπό τον όρο ότι η διαχείριση των δημοσίων οικονομικών των ΥΧΕ είναι αρκετά διαφανής, υπεύθυνη και αποτελεσματική. Επιπλέον, οι διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων θα πρέπει να συμμορφώνονται στα πρότυπα του δημοσιονομικού κανονισμού του ΕΤΑ ως προς τη διαφάνεια και την ανοιχτή διαδικασία. Είτε υπό μορφή στήριξης προγραμμάτων ή έργων, εφόσον αυτό θεωρείται ότι εξασφαλίζει αποτελεσματικότερη ή ασφαλέστερη εκτέλεση.

- (4) Θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις για την κατάρτιση του ΕΕΠ, την παρακολούθηση της εφαρμογής του, τον λογιστικό έλεγχο, την αξιολόγηση, την επανεξέταση και την εφαρμογή, καθώς και για την υποβολή εκθέσεων και για τη λήψη διορθωτικών δημοσιονομικών μέτρων. Οι εν λόγω διατάξεις θα πρέπει να καλύπτουν τη συμμετοχή της Επιτροπής στις εν λόγω δραστηριότητες. Θα προσαρμόζονται στις ιδιαιτερότητες των ΥΧΕ και θα πρέπει να εξασφαλίζουν την απαραίτητη συνοχή με τις αντίστοιχες διατάξεις στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων, ώστε να ενισχύεται και να διευκολύνεται η αποτελεσματικότητα της συμμετοχής της Επιτροπής.
- (5) Για να διευκολυνθεί η περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση μεταξύ των ΥΧΕ και των κρατών ΑΚΕ, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι ίδιοι κανόνες. Εντούτοις, δεδομένης της γεωγραφικής θέσεως ορισμένων ΥΧΕ, που στην πράξη δεν μπορούν να καθιερώσουν στενή συνεργασία με τις χώρες ΑΚΕ ή άλλες ΥΧΕ, θα πρέπει να παρασχεθεί επίσης η δυνατότητα χορήγησης χρηματοδοτικών ποσών από περιφερειακά ταμεία μετά από αίτηση μεμονωμένης ΥΧΕ.
- (6) Τα μέτρα που προβλέπει ο παρών κανονισμός αποτέλεσαν αντικείμενο διαβουλεύσεων με τις ΥΧΕ.
- (7) Τα μέτρα που προβλέπει ο παρών κανονισμός είναι σύμφωνα με τη γνώμη της Επιτροπής ΕΤΑ-ΥΧΕ που συστάθηκε με βάση το άρθρο 24 της απόφασης σύνδεσης των ΥΧΕ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΜΕΡΟΣ I

ΘΕΜΑ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ**Άρθρο 1****Αντικείμενο**

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τις διαδικασίες για τον προγραμματισμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο της κοινοτικής χρηματοδοτικής βοήθειας στις ΥΧΕ που διαχειρίστηκε η Επιτροπή στο πλαίσιο του 9ου Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης σύνδεσης των ΥΧΕ και του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 2**Συμπληρωματικότητα και εταιρική σχέση**

1. Ο προγραμματισμός, η εφαρμογή, η εποπτεία και η αξιολόγηση της στήριξης από το ΕΤΑ θα πραγματοποιηθούν σε στενή συνεργασία μεταξύ των ΥΧΕ, των ενδιαφερομένων κρατών μελών και της Επιτροπής.

⁽¹⁾ ΕΕ L 314 της 30.11.2001, σ. 1.⁽²⁾ ΕΕ L 317 της 15.12.2002, σ. 355.⁽³⁾ COM(2002) 290 τελικό, 11.6.2002.

2. Οι ΥΧΕ θα εξασφαλίσουν γνωμοδότηση όλων των παραγόντων συνεργασίας που απαριθμούνται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ κατά τη διαδικασία προγραμματισμού.

3. Οι ΥΧΕ, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και η Επιτροπή προωθούν τη συνεργασία και τη συνοχή μεταξύ των δύο μέτρων των οποίων η εφαρμογή αναλαμβάνεται με βάση τον παρόντα κανονισμό με συνεισφορά από τον κοινοτικό προϋπολογισμό, και των ενεργειών που αναλήφθηκαν από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, άλλα διεθνή όργανα και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

ΜΕΡΟΣ II

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΟΜΕΝΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Προγραμματιζόμενη βοήθεια

Άρθρο 3

Εδαφικός προγραμματισμός

Οι ενέργειες που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα βοήθεια στο πλαίσιο της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ θα προγραμματιστεί το συντομότερο δυνατόν μετά την θέση σε ισχύ του παρόντος κανονισμού με τη θέσπιση Ενιαίου Εγγράφου Προγραμματισμού (ΕΕΠ) — σύμφωνα με το πρότυπο του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 4

Κατάρτιση του ΕΕΠ

1. Οι αρμόδιες αρχές ΥΧΕ καταρτίζουν πρόταση για το ΕΕΠ μετά από διαβουλεύσεις με ευρύ φάσμα φορέων που συμμετέχουν στην αναπτυξιακή διαδικασία και βασίζεται στα διδάγματα του παρελθόντος και στις βέλτιστες πρακτικές.

Κάθε πρόταση για ΕΕΠ προσαρμόζεται στις ανάγκες και ανταποκρίνεται στις ειδικές περιστάσεις κάθε ΥΧΕ. Καθορίζει την προτεραιότητα κάθε δραστηριότητας και δημιουργεί αίσθημα οικειοποίησης των προγραμμάτων συνεργασίας.

Η πρόταση υποβάλλεται στην Επιτροπή το αργότερο 12 μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

2. Η πρόταση σχεδίου ΕΕΠ αποτελεί αντικείμενο ανταλλαγής απόψεων μεταξύ ΥΧΕ και του εκάστοτε κράτους μέλους καθώς και της Επιτροπής, ενδεχομένως μέσω της αρμόδιας αντιπροσωπείας.

Η ΥΧΕ παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων τυχόν μελετών σκοπιμότητας, για την αποτελεσματικότερη δυνατή αξιολόγηση του σχεδίου ΕΕΠ από την Επιτροπή.

3. Οι αρχές των ΥΧΕ διευκρινίζουν στην Επιτροπή όσο το δυνατόν ταχύτερα κατά πόσον ζητούν τη χορήγηση του χρηματοδοτικού κονδυλίου του ΕΤΑ υπό μορφή δημοσιονομικής στήριξης.

Λαμβάνονται υπόψη ενδεχόμενες διαστάσεις απόψεων μεταξύ της ανάλυσης από την ίδια την ενδιαφερόμενη χώρα και την Κοινότητα.

Άρθρο 5

Αξιολόγηση του ΕΕΠ από την Επιτροπή

Η Επιτροπή αξιολογεί την πρόταση για ΕΕΠ για να προσδιορίσει κατά πόσον περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και συμβιβάζεται με τους στόχους της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ, τον παρόντα κανονισμό και τις σχετικές κοινοτικές πολιτικές. Πληροφορεί την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σχετικά με το σχέδιο πρότασης που έλαβε.

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή αποφασίζει κατά πόσον η χρηματοδοτική βοήθεια από το ΕΤΑ θα χορηγηθεί υπό μορφή δημοσιονομικής στήριξης, μετά από προκαταβολική αξιολόγηση της διαφάνειας, της υπευθυνότητας και της αποτελεσματικότητας της διαχείρισης των δημοσίων εξόδων και του κατά πόσον οι δημόσιες συμβάσεις συνάπτονται με ανοιχτές και διαφανείς διαδικασίες, σύμφωνα με τα πρότυπα που θέτει ο δημοσιονομικός κανονισμός, ή υπό μορφή προγραμμάτων ή έργων.

Άρθρο 6

Περιφερειακά προγράμματα

1. Η χρηματοδοτική ενίσχυση για περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση που θεσπίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο ii) του παραρτήματος II Α της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ χορηγείται με βάση τις προτάσεις προγράμματος που υποβάλλουν μία ή περισσότερες ΥΧΕ σύμφωνα με το άρθρο 16 της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ.

2. Οι προτάσεις προκύπτουν από την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της Επιτροπής και των Εδαφικών Διατακτών των ΥΧΕ που διορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 14 του παρόντος κανονισμού ή των εκπροσώπων τους, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διαβουλεύσεων με επιλέξιμους μη κρατικούς παράγοντες.

Υποβάλλονται στην Επιτροπή ως τις 30 Σεπτεμβρίου 2003.

Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων, η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη την προβλεπόμενη επίδρασή τους στην ενσωμάτωση της δικαιούχου ΥΧΕ στην περιοχή στην οποία ανήκει. Η ανάληψη υποχρέωσης για τις δαπάνες θα πραγματοποιείται κατόπιν χρηματοδοτικής απόφασης που καλύπτει τη στήριξη έργων και προγραμμάτων.

3. Εάν απομείνει υπόλοιπο μετά τη χορήγηση του πρώτου χρηματοδοτικού ποσού, μπορούν να υποβληθούν πρόσθετες προτάσεις δύο φορές ετησίως, με εξαίρεση ιδιαίτερα επείγουσες περιπτώσεις, και για πρώτη φορά ως τις 31 Δεκεμβρίου 2003 και τις 30 Ιουνίου αντίστοιχα.

4. Προκειμένου να επιτευχθεί η κατάλληλη κλίμακα κατανομής και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα, είναι δυνατός ο συνδυασμός περιφερειακών και εθνικών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση περιφερειακών προγραμμάτων, με σαφώς διακρινόμενη εθνική συνειστώσα.

5. Τα άρθρα 8 και 16 έως 30 εφαρμόζονται στα περιφερειακά προγράμματα τηρουμένων των αναλογιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μη προγραμματιζόμενη βοήθεια**Άρθρο 7****Χρησιμοποίηση του αποθεματικού «Γ»**

1. Η Επιτροπή χορηγεί τους πόρους από το αποθεματικό «Γ» για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο β) ή γ) του παραρτήματος II Α της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ, με βάση την ενδιάμεση επανεξέταση που αναφέρεται στο άρθρο 22 του παρόντος κανονισμού, ή, στην περίπτωση της Γροιλανδίας, την ενδιάμεση επανεξέταση που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του παραρτήματος II της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ. Η Επιτροπή προσαρμόζει ανάλογα τις ενδεικτικές χορηγήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 4 του παραρτήματος II Α της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ και ενημερώνει τις ΥΧΕ και τα κράτη μέλη σχετικά με την απόφασή της για τις νέες χορηγήσεις.

2. Για την ανάληψη υποχρέωσης χρηματοδότησης που καθορίζεται στο άρθρο 28 και στο παράρτημα II Δ της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ, οποιαδήποτε ΥΧΕ θεωρεί τον εαυτό της επιλέξιμο για την εν λόγω ενίσχυση, υποβάλλει πλήρη αίτηση στα έντυπα που διατίθενται από την Επιτροπή και συμπεριλαμβάνει όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγησή της.

Η αίτηση υποβάλλεται στην Επιτροπή το αργότερο στις 30 Απριλίου του έτους που έπεται του έτους για το οποίο απαιτείται συμπληρωματική στήριξη.

Η Επιτροπή ενημερώνει τις ΥΧΕ το συντομότερο δυνατόν μετά την απόφασή της.

ΜΕΡΟΣ III

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Δημοσιονομικές διαδικασίες**Άρθρο 8****Αναλήψεις υποχρεώσεων**

1. Η Επιτροπή αναλαμβάνει υποχρέωση να χορηγήσει χρηματοδοτική βοήθεια για τις ΥΧΕ σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό του ΕΤΑ.

2. Στο πλαίσιο του ΕΕΠ, η ανάληψη υποχρέωσης για τις δαπάνες πραγματοποιείται μετά τη λήψη χρηματοδοτικής απόφασης της Επιτροπής που αφορά τη δημοσιονομική στήριξη ή τη στήριξη έργων και προγραμμάτων.

3. Εκτός ΕΕΠ, οι δαπάνες που σχετίζονται με το μη χορηγηθέν αποθεματικό «Γ» που τέθηκε κατά μέρος σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 3 του παραρτήματος II Α της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ, αναλαμβάνονται από την Επιτροπή και εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 15 και 54 του δημοσιονομικού κανονισμού του ΕΤΑ.

Άρθρο 9**Φορείς πληρωμών**

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στις ΥΧΕ με τις οποίες ανοίγει λογαριασμούς η Επιτροπή σύμφωνα με το μέρος I, τίτλος III, κεφάλαιο 3, μέρος 4 του δημοσιονομικού κανονισμού για την εφαρμογή της συνεργασίας με τις ΥΧΕ θα ασκήσουν καθήκοντα «φορέων πληρωμών».

Πρέπει να καταβάλλονται τόκοι για τα ποσά που κατατίθενται στους φορείς πληρωμών στην Κοινότητα.

Οι υπηρεσίες που παρέχει ο φορέας πληρωμών δεν αμείβονται, τα δε κατατεθειμένα κεφάλαια δεν αποφέρουν τόκους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Συμβάσεις**Άρθρο 10****Γενικές ρυθμίσεις για τις συμβάσεις**

1. Οι διαδικασίες που αφορούν την ανάθεση συμβάσεων αναφέρονται στις χρηματοδοτικές συμφωνίες.

2. Στην περίπτωση που χορηγείται χρηματοδοτική βοήθεια μέσω δημοσιονομικής στήριξης, ισχύουν οι διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων της εκάστοτε ΥΧΕ.

3. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η ανάθεση συμβάσεων ακολουθεί τις διατάξεις που θεσπίζει το άρθρο 75 παράγραφος 1 σημείο 1 του δημοσιονομικού κανονισμού του ΕΤΑ.

Άρθρο 11**Φορολογικές και τελωνειακές ρυθμίσεις**

1. Οι ΥΧΕ εφαρμόζουν έναντι των συμβάσεων για την εκτέλεση προγραμμάτων ή έργων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ φορολογικό και τελωνειακό καθεστώς τουλάχιστον εξίσου ευνοϊκό με το καθεστώς του μάλλον ευνοούμενου κράτους ή με το καθεστώς που εφαρμόζουν έναντι των διεθνών οργανισμών του τομέα της ανάπτυξης, με τις οποίες έχουν σχέσεις. Για τον προσδιορισμό του καθεστώτος του μάλλον ευνοούμενου κράτους (ΜΕΚ) δεν λαμβάνεται υπόψη το καθεστώς που εφαρμόζει το οικείο κράτος ΑΚΕ έναντι των άλλων κρατών ΑΚΕ ή άλλων αναπτυσσόμενων χωρών.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, για τις συμβάσεις που χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα ισχύει το ακόλουθο καθεστώς:

α) οι συμβάσεις δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή καταχώρησης ή σε άλλες φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδύναμου αποτελέσματος, που ήδη ισχύουν ή που πρόκειται να θεσπιστούν στη δικαιούχο ΥΧΕ· εντούτοις, οι εν λόγω συμβάσεις καταχωρούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της ΥΧΕ, γεγονός που μπορεί να συνεπάγεται την επιβολή του αντίστοιχου τέλους παροχής υπηρεσιών·

β) τα κέρδη ή/και τα εισοδήματα που προκύπτουν από την εκτέλεση των συμβάσεων φορολογούνται σύμφωνα με το εσωτερικό φορολογικό καθεστώς της ενδιαφερόμενης ΥΧΕ, εφόσον τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα που πραγματοποίησαν αυτά τα κέρδη ή/και τα εισοδήματα έχουν μόνιμη έδρα στην εν λόγω ΥΧΕ, ή η διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης υπερέβη τους έξι μήνες·

- γ) οι επιχειρήσεις οι οποίες, προκειμένου να εκτελέσουν συμβάσεις έργων, πρέπει να εισάγουν υλικό, απολαύουν ως προς αυτό, κατόπιν αιτήσεώς τους, του συστήματος προσωρινής εισαγωγής, όπως καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία του δικαιούχου κράτους ΑΚΕ όσον αφορά τον εν λόγω εξοπλισμό·
- δ) ο επαγγελματικός εξοπλισμός που είναι απαραίτητος για τη διεκπεραίωση των υποχρεώσεων που ορίζονται σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών εισάγεται προσωρινά στο δικαιούχο ή στα δικαιούχα κράτη ΑΚΕ, σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία, με απαλλαγή από την καταβολή φόρων, δασμών και άλλων φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος, εφόσον αυτοί οι δασμοί και επιβαρύνσεις δεν αποτελούν αμοιβή για παρασχεθείσες υπηρεσίες·
- ε) οι εισαγωγές στο πλαίσιο της εκτέλεσης μιας σύμβασης προμηθειών πραγματοποιούνται στη δικαιούχο ΥΧΕ με απαλλαγή από την καταβολή δασμών, φόρων ή άλλων φορολογικών επιβαρύνσεων χαρακτήρα ισοδύναμου αποτελέσματος. Η σύμβαση προμηθειών καταγωγής του οικείου κράτους ΑΚΕ συνάπτεται με βάση την τιμή «εκ του εργοστασίου» των προμηθειών, ενδεχομένως προσαυξημένη κατά τις φορολογικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται, κατά περίπτωση, σε αυτά τα είδη στο κράτος ΑΚΕ·
- στ) οι αγορές καυσίμων, λιπαντικών και συνδετικών εξ υδρογονανθράκων και γενικά όλων των υλικών που χρησιμοποιούνται κατά την εκτέλεση μιας σύμβασης έργων, θεωρούνται ότι έγιναν στην τοπική αγορά και υπόκεινται στο φορολογικό καθεστώς που ισχύει σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του δικαιούχου κράτους ΑΚΕ και
- ζ) προσωπικά και οικιακά είδη εισαγόμενα για προσωπική χρήση από φυσικά πρόσωπα, εκτός των επιτοπίως προσλαμβανόμενων, επιφορτισμένα με την εκτέλεση των υποχρεώσεων που ορίζονται σε συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και από τα μέλη της οικογενείας τους, απαλλάσσονται της καταβολής δασμών, φόρων και άλλων φορολογικών επιβαρύνσεων ισοδύναμου αποτελέσματος, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας του δικαιούχου κράτους ΑΚΕ.
3. Κάθε θέμα που δεν αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 διέπεται από τη νομοθεσία της ενδιαφερόμενης ΥΧΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την εκτέλεση

Άρθρο 12

Διαδικασίες εκτέλεσης

Με την επιφύλαξη των διαδικασιών υλοποίησης της δημοσιονομικής στήριξης που αναφέρεται στα άρθρα 8 παράγραφος 2 και 10 παράγραφος 2, τα προγράμματα και τα έργα που χρηματοδοτούνται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό εκτελούνται σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14 και 15.

Άρθρο 13

Αντιπροσωπείες

1. Εφόσον η Επιτροπή εκπροσωπείται από αντιπροσωπεία της οποίας ηγείται ο προϊστάμενος της αντιπροσωπείας, ενημερώνει σχετικά την εκάστοτε ΥΧΕ. Στις περιπτώσεις αυτές, εφαρμόζονται τα

άρθρα 22 παράγραφος 2 και 67 του δημοσιονομικού κανονισμού του ΕΤΑ σχετικά με τους διατάκτες και τους υπολόγους ανά επιμέρους αντιπροσωπεία.

2. Ο προϊστάμενος της αντιπροσωπείας, σε στενή συνεργασία με τον εδαφικό διατάκτη:

- α) έπειτα από αίτηση της ενδιαφερόμενης ΥΧΕ, συμμετέχει και προσφέρει βοήθεια στην προετοιμασία των σχεδίων και προγραμμάτων και στις διαπραγματεύσεις συμβάσεων τεχνικής βοήθειας·
- β) συμμετέχει στην αξιολόγηση έργων και προγραμμάτων, καθώς και στην κατάρτιση των τευχών δημοπράτησης, και αναζητεί τρόπους απλούστευσης της αξιολόγησης των έργων και προγραμμάτων και των διαδικασιών εκτέλεσης·
- γ) προετοιμάζει τις προτάσεις χρηματοδότησης·
- δ) εγκρίνει, πριν αυτές δημοσιευθούν από τον εδαφικό διατάκτη, τις διακηρύξεις τοπικών ανοικτών διαγωνισμών και τους φακέλους συμβάσεων για τη χορήγηση ενισχύσεων έκτακτης ανάγκης, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής τους σε αυτόν από τον εδαφικό διατάκτη·
- ε) παρευρίσκεται στην αποσφράγιση των προσφορών και λαμβάνει αντίγραφα αυτών, καθώς και των αποτελεσμάτων της εξέτασής τους·
- στ) εγκρίνει, εντός 30 ημερών, την πρόταση του εδαφικού διατάκτη για την ανάθεση συμβάσεων στο πλαίσιο τοπικών ανοικτών διαγωνισμών, συμβάσεων με απευθείας συμφωνία, συμβάσεων ενισχύσεων έκτακτης ανάγκης, συμβάσεων παροχής υπηρεσιών και εκτέλεσης έργων ύψους κάτω των 5 εκατ. ευρώ, καθώς και συμβάσεων προμηθειών ύψους κάτω του 1 εκατ. ευρώ·
- ζ) όσον αφορά όλες τις άλλες συμβάσεις που δεν περιλαμβάνονται στα ανωτέρω, εγκρίνει εντός 30 ημερών την πρόταση του εδαφικού διατάκτη για την ανάθεση της σύμβασης, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - i) η επιλεγείσα προσφορά είναι η χαμηλότερη από αυτές που πληρούσαν τις απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης,
 - ii) η επιλεγείσα προσφορά πληροί όλα τα κριτήρια επιλογής που ορίζονταν στα τεύχη δημοπράτησης και
 - iii) η επιλεγείσα προσφορά δεν υπερβαίνει τις πιστώσεις που διατίθενται για τη σύμβαση·
- η) όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του στοιχείου ζ), διαβιβάζει την πρόταση στον κύριο διατάκτη, ο οποίος αποφασίζει εντός 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της από τον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας. Όταν το ύψος της επιλεγείσας προσφοράς υπερβαίνει τις πιστώσεις που διατίθενται για τη σύμβαση, ο κύριος διατάκτης λαμβάνει, μετά την έγκριση της σύμβασης, τις απαραίτητες αποφάσεις ανάληψης υποχρεώσεων·
- θ) εγκρίνει τις συμβάσεις και τους προϋπολογισμούς έργων σε περίπτωση άμεσης εργασίας από τις διοικητικές υπηρεσίες με αυτεπιστασία, τους πρόσθετους όρους τους καθώς και τις εντολές πληρωμών που χορηγεί ο εδαφικός διατάκτης·
- ι) βεβαιώνεται ότι τα σχέδια και προγράμματα που χρηματοδοτούνται με πόρους του ταμείου τους οποίους διαχειρίζεται η Επιτροπή εκτελούνται σωστά από οικονομική και τεχνική άποψη·

- ια) συνεργάζεται με τις εθνικές αρχές της ΥΧΕ στην οποία αντιπροσωπεύει την Επιτροπή, αξιολογώντας τακτικά τις δράσεις·
- ιβ) ανακοινώνει στην ΥΧΕ κάθε χρήσιμη πληροφορία ή έγγραφο σχετικά με τις διαδικασίες εφαρμογής της συνεργασίας για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, ιδίως για τα κριτήρια εξέτασης και αξιολόγησης των προσφορών και
- ιγ) ενημερώνει σε τακτική βάση τις εθνικές αρχές για τις κοινοτικές δραστηριότητες που μπορεί να ενδιαφέρουν άμεσα τη συνεργασία μεταξύ της Κοινότητας και των ΥΧΕ.

3. Κάθε περαιτέρω ανάθεση εξουσιών διοικητικού ή/και χρηματοδοτικού χαρακτήρα στον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, πέραν αυτών που περιγράφονται στο παρόν άρθρο, πρέπει να γνωστοποιείται στους εδαφικούς διατάκτες.

Άρθρο 14

Εδαφικός διατάκτης

1. Η κυβέρνηση κάθε ΥΧΕ ορίζει έναν εδαφικό διατάκτη, ο οποίος την εκπροσωπεί για όλες τις δράσεις που χρηματοδοτούνται από τους πόρους του ταμείου, τους οποίους διαχειρίζονται η Επιτροπή και η Τράπεζα. Ο εδαφικός διατάκτης δύναται να μεταβιβάσει μέρος των αρμοδιοτήτων του και πληροφορεί τον κύριο διατάκτη για κάθε τέτοια μεταβίβαση.

2. Τα δικαιώματα ψήφου του εδαφικού διατάκτη ασκούνται ως εξής:

- α) είναι υπεύθυνος, σε στενή συνεργασία με τον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, για την προετοιμασία, την υποβολή και την αξιολόγηση των έργων και προγραμμάτων·
- β) σε στενή συνεργασία με τον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, δημοσιεύει προκηρύξεις τοπικών ανοικτών διαγωνισμών, δέχεται τις τοπικές και διεθνείς προσφορές (ανοικτή και κλειστή διαδικασία), προεδρεύει των εργασιών εξέτασής τους, ορίζει το αποτέλεσμα αυτής της εξέτασης, υπογράφει τις συμβάσεις και τους πρόσθετους όρους και εγκρίνει τις δαπάνες·
- γ) πριν τη δημοσίευση προκηρύξεων τοπικών ανοικτών διαγωνισμών, υποβάλλει τον σχετικό φάκελο στον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, ο οποίος παρέχει την έγκρισή του εντός 30 ημερών·
- δ) ολοκληρώνει την εξέταση των προσφορών κατά την διάρκεια της προθεσμίας ισχύος των προσφορών, λαμβάνοντας υπόψη το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την έγκριση της σύμβασης·
- ε) διαβιβάζει τα αποτελέσματα της εξέτασης και την πρόταση ανάθεσης της σύμβασης στον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας προς έγκριση εντός των προθεσμιών που τάσσονται στο άρθρο 15·
- στ) ρευστοποιεί και εντέλλεται τις δαπάνες εντός των ορίων των πόρων που του έχουν διατεθεί και
- ζ) κατά τη διάρκεια των εργασιών εκτέλεσης, λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προσαρμογής για τη διασφάλιση, από οικονομική και τεχνική άποψη, της σωστής εκτέλεσης των εγκεκριμένων σχεδίων και προγραμμάτων.

3. Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης των εργασιών και υπό τον όρο ότι θα ενημερώσει τον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, ο εδαφικός διατάκτης έχει εξουσίες λήψεως αποφάσεων για τα ακόλουθα:

- α) για τις τεχνικές προσαρμογές και τροποποιήσεις λεπτομερειακού χαρακτήρα, εφόσον αυτές δεν επηρεάζουν τις τεχνικές λύσεις που αποφασίστηκαν και παραμένουν εντός των ορίων του αποδεματικού που προβλέπεται για προσαρμογές·
- β) για τροποποιήσεις των προϋπολογισμών δαπάνης κατά το στάδιο της εκτέλεσης·
- γ) για μεταφορές από άρθρο σε άρθρο εντός των προϋπολογισμών δαπάνης·
- δ) για τις αλλαγές του τύπου εγκατάστασης προκειμένου για έργα ή προγράμματα πολλαπλών μονάδων, όταν αυτό δικαιολογείται για τεχνικούς, οικονομικούς ή κοινωνικούς λόγους·
- ε) για την επιβολή ή την άφεση ποινών λόγω καθυστέρησης·
- στ) για τις πράξεις αποδέσμευσης των εγγυήσεων·
- ζ) για τις αγορές αγαθών, ανεξαρτήτως της καταγωγής τους, στην εγχώρια αγορά·
- η) για τη χρήση υλικών και μηχανημάτων εργοταξίου μη καταγόμενων από τις ΥΧΕ, τα κράτη μέλη και τα κράτη ΑΚΕ, εφόσον δεν υφίσταται συγκρίσιμη παραγωγή στις ΥΧΕ, στα κράτη μέλη ή στα κράτη ΑΚΕ·
- θ) για τις υπεργολαβίες·
 - ι) για την τελική παραλαβή του έργου, εφόσον ο προϊστάμενος της αντιπροσωπείας παρευρίσκεται στις προσωρινές παραλαβές, θεωρεί τα αντίστοιχα πρακτικά και, κατά περίπτωση, παρευρίσκεται στις τελικές παραλαβές, ιδίως όταν η έκταση των επιφυλάξεων που διατυπώθηκαν κατά την προσωρινή παραλαβή επιβάλλει σημαντικές πρόσθετες εργασίες και
- ια) για την πρόσληψη συμβούλων και άλλων εμπειρογνομόνων σε θέματα τεχνικής βοήθειας.

4. Επιπλέον ο εδαφικός διατάκτης:

- α) συντάσει και, κατόπιν εγκρίσεως της επιτροπής παρακολούθησης, υποβάλλει την ετήσια έκθεση εκτέλεσης στην Επιτροπή·
- β) προβαίνει στην ενδιάμεση ανασκόπηση που αναφέρεται στο άρθρο 22·
- γ) εξασφαλίζει ότι οι εν λόγω φορείς που συμμετέχουν στη διαχείριση και εκτέλεση των προγραμμάτων του ΕΤΑ διατηρούν είτε ξεχωριστό λογιστικό σύστημα, είτε κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση όλων των συναλλαγών που σχετίζονται με την παρέμβαση και
- δ) λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα για την εξασφάλιση της εφαρμογής των άρθρων 16, 19, 24 και 30.

5. Όταν υποβληθεί η ετήσια έκθεση εκτέλεσης που αναφέρεται στο άρθρο 21, η Επιτροπή και ο εδαφικός διατάκτης προβαίνουν σε ανασκόπηση των κυριότερων αποτελεσμάτων του προηγούμενου έτους. Μετά την εν λόγω ανασκόπηση, η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει σχόλια στον εδαφικό διατάκτη. Ο εδαφικός διατάκτης ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με οποιοδήποτε ενέργεια αναλαμβάνεται συνεπεία των σχολίων.

Εφόσον, για δεόντως τεκμηριωμένες περιπτώσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που αναλαμβάνονται είναι ανεπαρκή, μπορεί να προβεί σε συστάσεις προς τις ΥΧΕ και τον εδαφικό διατάκτη για προσαρμογές που αποσκοπούν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εποπτείας ή της διαχείρισης, και να αιτιολογήσει τις εν λόγω συστάσεις.

Όταν λάβει τις εν λόγω συστάσεις, ο εδαφικός διατάκτης επιδεικνύει τα μέτρα που έλαβε στη συνέχεια για τη βελτίωση της εποπτείας ή της διαχείρισης, ή εξηγεί γιατί δεν έλαβε τα εν λόγω μέτρα.

Άρθρο 15

Περιφερειακοί παράγοντες

1. Προτάσεις για περιφερειακό πρόγραμμα υποβάλλουν:

- α) Οι εδαφικοί διατάκτες τουλάχιστον δύο ΥΧΕ, ή
- β) κατ' εξαίρεση, ο εδαφικός διατάκτης μιας ΥΧΕ, στην περίπτωση που μόνο μία ΥΧΕ συμμετέχει σε ενέργεια που περιγράφεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 στοιχείο β) έως ε) της απόφασης «σύνδεσης ΥΧΕ».

2. Τα περιφερειακά προγράμματα εκτελούνται από τον εδαφικό διατάκτη ή οργανισμό που ορίζεται στην πρόταση.

ΜΕΡΟΣ IV

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΙ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Παρακολούθηση

Άρθρο 16

Ευθύνη των ΥΧΕ

1. Με την επιφύλαξη της ευθύνης της Επιτροπής για την εκτέλεση της χρηματοδοτικής βοήθειας, τα κράτη μέλη αναλαμβάνουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για το δημοσιονομικό έλεγχο της εν λόγω βοήθειας.

Για το σκοπό αυτό, ο εδαφικός διατάκτης:

- α) καταρτίζει και εκτελεί μέτρα διαχείρισης και ελέγχου κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζει ότι τα κοινοτικά κεφάλαια χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και σωστά. Θα διεξάγονται εσωτερικοί και εξωτερικοί έλεγχοι σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτά πρότυπα λογιστικού ελέγχου από αρμόδια αρχή δημοσιονομικού ελέγχου, που πρέπει να είναι ανεξάρτητη ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων της·
- β) διαβιβάζει στην Επιτροπή περιγραφή των εν λόγω μέτρων·
- γ) διασφαλίζει ότι η διαχείριση των παρεμβάσεων γίνεται σύμφωνα με το σύνολο των εφαρμοστέων κοινοτικών κανόνων και ότι τα κονδύλια που τίθενται στη διάθεσή τους χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·

δ) πιστοποιεί ότι οι δηλώσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ακριβείς, και διαβεβαιώνει ότι προκύπτουν από την εφαρμογή λογιστικών συστημάτων βάσει δικαιολογητικών που επιδέχονται επαλήθευση·

ε) υποβάλλει στην Επιτροπή, κατά την περάτωση κάθε προγράμματος, δήλωση προσώπου ή υπηρεσίας που έχει αρμοδιότητες ξεχωριστές από αυτές της ορισθείσας αρχής διαχείρισης. Στη δήλωση παρατίθεται σύνθεση των πορισμάτων των ελέγχων που διεξήχθησαν κατά τα προηγούμενα έτη και κρίνεται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου, καθώς και η νομιμότητα και η κανονικότητα των πράξεων που καλύπτονται από το οριστικό πιστοποιητικό δαπανών. Οι ΥΧΕ μπορούν να επισυνάψουν τη γνώμη τους στο εν λόγω πιστοποιητικό εάν το θεωρούν απαραίτητο στ) συνεργάζεται με την Επιτροπή για να εξασφαλίσει ότι οι πόροι του ΕΤΑ χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης·

στ) προλαμβάνει, εντοπίζει και διορθώνει τις παρατυπίες, τις ανακοινώνει στην Επιτροπή σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, και τηρεί την Επιτροπή ενήμερη όσον αφορά την εξέλιξη των διοικητικών και δικαστικών διώξεων, καθώς επίσης·

ζ) ανακτά τα ποσά που έχουν απωλεσθεί λόγω διαπιστωμένης παρατυπίας, χρεώνοντας, ανάλογα με την περίπτωση, τόκους υπερημερίας·

η) λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει τη συμμόρφωση στις διατάξεις του ενδεικτικού προγράμματος,

θ) μεταξύ άλλων και του χρονοδιαγράμματος αναλήψεων υποχρεώσεων και εκταμιεύσεων που συμφωνήθηκε κατά την εποχή του αρχικού προγραμματισμού και

ι) εντοπίζει τις ενδεχόμενες αιτίες καθυστερήσεων κατά την εκτέλεση και προτείνει τα κατάλληλα μέτρα για τη διόρθωση της κατάστασης.

2. Κάθε έτος αποστέλλεται στην Επιτροπή πρόγραμμα λογιστικού ελέγχου και σύνοψη των πορισμάτων των λογιστικών ελέγχων που διεξάγονται.

Οι εκθέσεις λογιστικού ελέγχου βρίσκονται στη διάθεση της Επιτροπής.

Άρθρο 17

Συντονισμός

1. Η Επιτροπή και οι ΥΧΕ, που εκπροσωπούνται από τον εδαφικό διατάκτη, συνεργάζονται και συντονίζουν τα σχέδια, τις μεθόδους και τη διεξαγωγή ελέγχων, με σκοπό τη μεγιστοποίηση της χρησιμότητας των εκτελούμενων ελέγχων. Διαβιβάζουν μεταξύ τους αμέσως τα αποτελέσματα των διεξαχθέντων ελέγχων.

2. Τουλάχιστον μία φορά ετησίως εξετάζονται και αξιολογούνται τα εξής:

- α) τα αποτελέσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν από την ΥΧΕ και την Επιτροπή·

- β) οι παρατηρήσεις που ενδεχομένως έχουν υποβληθεί από άλλους εθνικούς ή κοινοτικούς φορείς ή όργανα ελέγχου·
- γ) οι δημοσιονομικές επιπτώσεις των διαπιστωθισών παρατυπιών, των μέτρων που έχουν ήδη ληφθεί ή απαιτείται να ληφθούν για τη διόρθωση των εν λόγω επιπτώσεων και, ενδεχομένως, των τροποποιήσεων των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου.

3. Μετά την εξέταση και την αξιολόγηση που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και με την επιφύλαξη των μέτρων που πρέπει να ληφθούν αμέσως από την ΥΧΕ, δυνάμει του άρθρου 16, η Επιτροπή μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις, ιδίως για τις δημοσιονομικές επιπτώσεις των παρατυπιών που ενδεχομένως διαπιστώθηκαν.

Οι εν λόγω παρατηρήσεις υποβάλλονται στον εδαφικό διατάκτη της εκάστοτε ΥΧΕ και συνοδεύονται ενδεχομένως από αιτήσεις για διορθωτικά μέτρα με σκοπό τη διόρθωση των προβλημάτων διαχείρισης που διαπιστώνονται και την αντιμετώπιση των παρατυπιών που διαπιστώθηκαν αλλά δεν έχουν ακόμη διορθωθεί.

Το κράτος μέλος μπορεί να σχολιάζει τις παρατηρήσεις αυτές.

Άρθρο 18

Επιτροπές παρακολούθησης

1. Μια επιτροπή παρακολούθησης επιθεωρεί την εφαρμογή κάθε ενιαίου εγγράφου προγραμματισμού (ΕΕΠ).

Οι αρχές των ΥΧΕ συνιστούν την επιτροπή παρακολούθησης το αργότερο τρεις μήνες μετά την έγκριση του ΕΕΠ.

2. Επικεφαλής της επιτροπής παρακολούθησης είναι ο εδαφικός διατάκτης ή ο εκπρόσωπός του.

Εκπρόσωπος της Επιτροπής και, ενδεχομένως, εκπρόσωπος της ΕΤΕ, συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης, με συμβουλευτική ιδιότητα.

Οι αρχές ή φορείς που ορίζονται από τις ΥΧΕ, την Επιτροπή, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος και, ενδεχομένως, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ή/και άλλο ίδρυμα συγχρηματοδότησης εκπροσωπείται στην αρμόδια επιτροπή. Εφόσον οι περιφερειακές και τοπικές αρχές και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή ενός έργου και εφόσον τους αφορά άμεσα ένα έργο, εκπροσωπούνται επίσης στις εν λόγω επιτροπές.

3. Η επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό εντός του θεσμικού, νομοθετικού και χρηματοπιστωτικού πλαισίου της οικείας ΥΧΕ και σε συμφωνία με τον εδαφικό διατάκτη.

4. Για τις συνεδριάσεις της επιτροπής παρακολούθησης ο εδαφικός διατάκτης υποβάλλει εκθέσεις ελέγχου σύμφωνα με το τυποποιημένο πρότυπο που παρέχει η Επιτροπή. Την έκθεση παραλαμβάνει η Επιτροπή 15 εργάσιμες ημέρες πριν από την προγραμματισμένη συνάντησή.

5. Για την επαλήθευση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας της εκτέλεσης της βοήθειας, η επιτροπή παρακολούθησης:

- α) αξιολογεί τακτικά την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του ΕΕΠ·
- β) εξετάζει την ενδιάμεση επανεξέταση που αναφέρεται στο άρθρο 22 πριν αποσταλεί στην Επιτροπή·

γ) εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια έκθεση εκτέλεσης και την τελική έκθεση εκτέλεσης, πριν αυτές διαβιβαστούν στην Επιτροπή·

δ) εξετάζει και εγκρίνει ενδεχόμενες προτάσεις για την τροποποίηση του ΕΕΠ.

Άρθρο 19

Δείκτες παρακολούθησης

Ο εδαφικός διατάκτης και η επιτροπή παρακολούθησης εξασφαλίζουν την παρακολούθηση αναφερόμενοι στους δείκτες που καθορίζονται στο ΕΕΠ.

Οι δείκτες λαμβάνουν υπόψη την ενδεικτική μεθοδολογία που διαθέτει η Επιτροπή.

Σχετίζονται με τον ειδικό χαρακτήρα των έργων και τους στόχους τους, και δείχνουν:

- α) τις εισροές, τα αποτελέσματα, και, ει δυνατόν, τις πιθανές επιπτώσεις·
- β) το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η χορήγηση βοήθειας όσον αφορά την υλική εκτέλεση·
- γ) την πρόοδο εφαρμογής του σχεδίου χρηματοδότησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Αναθεώρηση

Άρθρο 20

Διαδικασία αναθεώρησης

1. Η χρηματοδοτική συνεργασία είναι αρκετά ελαστική ώστε να εξασφαλίζει ότι οι ενέργειες συμμορφώνονται σταθερά στους στόχους της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ και λαμβάνουν υπόψη τις μεταβολές της οικονομικής κατάστασης, τις προτεραιότητες και στόχους των εν λόγω ΥΧΕ, ιδίως με την ετήσια έκθεση εκτέλεσης και την ενδιάμεση, ή, ενδεχομένως, την ετήσια επανεξέταση του ΕΕΠ που αναφέρεται στο άρθρο 21 παράγραφος 5.

2. Υπό ιδιαίτερες περιστάσεις, που έχουν σχέση με τη χορήγηση ανθρωπιστικής βοήθειας και ενίσχυσης έκτακτης ανάγκης, μπορεί να πραγματοποιηθεί αναθεώρηση εφόσον το ζητήσει οποιοδήποτε από τα μέρη.

Άρθρο 21

Ετήσια έκθεση εκτέλεσης

1. Ο εδαφικός διατάκτης υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις εκτέλεσης στην Επιτροπή εντός τριών μηνών από το τέλος κάθε πλήρους έτους εκτέλεσης από την έγκριση του ΕΕΠ.

2. Η ετήσια έκθεση εκτέλεσης του ΕΕΠ συνίσταται σε από κοινού αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης του προγράμματος, κατά την οποία λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα σχετικών δραστηριοτήτων παρακολούθησης και αξιολόγησης.

3. Η εν λόγω έκθεση διενεργείται επί τόπου και ολοκληρώνεται από κοινού από τον εδαφικό διατάκτη, την επιτροπή παρακολούθησης και, ενδεχομένως, τον προϊστάμενο της αντιπροσωπείας, εντός διαστήματος 60 ημερών.

4. Η έκθεση καλύπτει, ειδικότερα, την αξιολόγηση των εξής:
- α) των αποτελεσμάτων που επιτεύχθηκαν στον κεντρικό τομέα (ή στους κεντρικούς τομείς) σε σύγκριση με τους στόχους που είχαν τεθεί, με βάση τους δείκτες απήχησης που είχαν καθοριστεί και σε συνάρτηση με τις υποχρεώσεις που είχαν αναληφθεί στο πλαίσιο της τομεακής πολιτικής·
 - β) έργων και προγραμμάτων που δεν εντάσσονται στο πλαίσιο του κεντρικού τομέα (ή των κεντρικών τομέων) ή/και στο πλαίσιο πολυετών προγραμμάτων·
 - γ) της χρησιμοποίησης των πόρων που είχαν προβλεφθεί για μη κρατικούς φορείς·
 - δ) της αποτελεσματικής εκτέλεσης των τρεχουσών δράσεων και τον βαθμό στον οποίο τηρήθηκε το χρονοδιάγραμμα αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών και
 - ε) της επέκτασης του προγραμματισμού για την κάλυψη των επόμενων ετών.
5. Εάν αποβεί αναγκαίο, θα πραγματοποιηθεί επανεξέταση με βάση την έκθεση με την ευκαιρία συνδρίασης των μελών της εταιρικής σχέσεως, όπως ορίζει το άρθρο 7 της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ.

Άρθρο 22

Ενδιάμεση επανεξέταση

1. Η ενδιάμεση επανεξέταση διοργανώνεται για την εξέταση των αρχικών αποτελεσμάτων του ΕΕΠ, τη συνάφειά τους και τον βαθμό στον οποίο επιτεύχθηκαν οι στόχοι.

Εκτιμά επίσης τη χρησιμοποίηση των χρηματοδοτικών πόρων, καθώς και την εξέλιξη της παρακολούθησης και της εφαρμογής.

2. Η ενδιάμεση επανεξέταση πραγματοποιείται υπ' ευθύνη της Επιτροπής, σε συνεργασία με τον εδαφικό διατάκτη και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Πραγματοποιείται κατά κανόνα μεταξύ 24 και 36 μηνών μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού από ανεξάρτητο εκτιμητή, υποβάλεται στην επιτροπή παρακολούθησης και κατόπιν αποστέλλεται στην Επιτροπή. Μπορεί να καθοριστεί διαφορετική προθεσμία στο ΕΕΠ, ιδίως όσον αφορά τους δείκτες που εφαρμόζονται σε περίπτωση δημοσιονομικής στήριξης.

3. Η Επιτροπή εξετάζει τη συνάφεια και την ποιότητα της επανεξέτασης με βάση τα κριτήρια που ορίζει το ΕΕΠ, μεταξύ άλλων όσον αφορά την χορήγηση χρηματοδοτικής βοήθειας από το ΕΤΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Λογιστικοί έλεγχοι

Άρθρο 23

Λογιστικοί έλεγχοι

1. Με την επιφύλαξη των ελέγχων που διεξάγουν οι δικαιούχοι χώρες, η Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο μπορούν, μέσω του προσωπικού τους ή δεόντως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων, να διεξάγουν επιτόπιους τεχνικούς ή δημοσιονομικούς ελέγχους, συμπεριλαμβανομένων των δειγματοληπτικών ελέγχων και των τελικών λογιστικών ελέγχων για τις παρεμβάσεις που χρηματοδοτεί το ΕΤΑ και για τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, προειδοποιώντας τουλάχιστον μία εργάσιμη ημέρα πριν.

Η Επιτροπή ενημερώνει το οικείο κράτος μέλος, ώστε να της παράσχει κάθε αναγκαία βοήθεια. Στους ελέγχους αυτούς μπορούν να συμμετέχουν μόνιμοι ή άλλοι υπάλληλοι της ΥΧΕ. Η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να διενεργήσει επιτόπιο έλεγχο, για να εξακριβώσει την κανονικότητα μίας ή περισσότερων συναλλαγών. Στους ελέγχους αυτούς, μπορούν να συμμετέχουν οι υπάλληλοι ή το λοιπό προσωπικό της Επιτροπής.

2. Οι δικαιούχοι χώρες συνδράμουν τις υπηρεσίες της Επιτροπής και το Ελεγκτικό Συνέδριο κατά τη διεξαγωγή λογιστικών ελέγχων που αφορούν τη χρησιμοποίηση των πόρων του ΕΤΑ.

Άρθρο 24

Διαδικασία ελέγχου

1. Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των ΥΧΕ παρέχουν επαρκή διαδικασία ελέγχου, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζει κάθε χρηματοδοτική συμφωνία.

2. Επαρκής διαδικασία ελέγχου υπάρχει εφόσον:

α) τα λογιστικά βιβλία που τηρούνται στο κατάλληλο επίπεδο διαχείρισης παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις δαπάνες που συνεπάγονται οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ. Οι λογιστικές καταχωρήσεις περιλαμβάνουν την ημερομηνία καταχώρησης, το ποσό κάθε κονδυλίου της δαπάνης, τον προσδιορισμό των δικαιολογητικών εγγράφων και την ημερομηνία και μέθοδο της πληρωμής. Επισυνάπτονται τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία (π.χ. τιμολόγια)·

β) οι τεχνικές προδιαγραφές και το χρηματοδοτικό σχέδιο της παρέμβασης, οι εκθέσεις προόδου, τα έγγραφα που αφορούν την έγκριση της μη επιστρεπτέας βοήθειας, τις διαδικασίες δημοπράτησης και σύναψης της σύμβασης και οι εκθέσεις σχετικά με επιθεωρήσεις των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών τηρούνται επίσης διαθέσιμα στο κατάλληλο επίπεδο διαχείρισης·

γ) σε περιπτώσεις ηλεκτρονικής διαβίβασης λογιστικών δεδομένων, όλες οι οικείες αρχές και φορείς λαμβάνουν επαρκείς πληροφορίες από το χαμηλότερο επίπεδο για να δικαιολογήσουν τις λογιστικές τους εγγραφές και τα ποσά που αναφέρουν σε υψηλότερο επίπεδο, διασφαλίζοντας έτσι μια ικανοποιητική διαδικασία ελέγχου από τα συνολικά ποσά που πιστοποιούνται στην Επιτροπή μέχρι τα μεμονωμένα κονδύλια των δαπανών και τα δικαιολογητικά έγγραφα στο επίπεδο του τελικού δικαιούχου και των φορέων και εταιρειών που πραγματοποιούν τις παρεμβάσεις.

3. Ο εδαφικός διατάκτης λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Αξιολόγηση

Άρθρο 25

Αξιολόγηση

1. Η αξιολόγηση του ΕΕΠ καλύπτει τη χρησιμοποίηση πόρων, την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και την επίπτωσή της και συνάγει συμπεράσματα και συστάσεις, με τη χρησιμοποίηση των ήδη διαθέσιμων αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

Αναφέρεται στους παράγοντες επιτυχίας ή αποτυχίας της εφαρμογής, καθώς και στα επιτεύγματα και τα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένης της αειφορίας τους.

2. Την ευθύνη για την αξιολόγηση του ΕΕΠ έχει η Επιτροπή, σε συντονισμό με την επιτροπή παρακολούθησης.

3. Το πρόγραμμα αξιολόγησης θα πρέπει να περιγράφεται στο ΕΕΠ.

Ειδικότερα, οι αξιολογήσεις:

- α) παρέχουν τακτικές και ανεξάρτητες αξιολογήσεις των δράσεων και του δραστηριοτήτων του ταμείου, συγκρίνοντας τα προγραμματισμένα αποτελέσματα και στόχους με τα πραγματικά επιτεύγματα, και με αυτόν τον τρόπο·
 - β) προσφέρουν στις ΥΧΕ, στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή τη δυνατότητα να αξιοποιούν την αποκτηθείσα εμπειρία κατά τον σχεδιασμό και την εκτέλεση μελλοντικών πολιτικών και δράσεων.
4. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης τίθενται στη διάθεση του κοινού.

Άρθρο 26

Διαδικασίες αξιολόγησης

Με την επιφύλαξη των αξιολογήσεων που διεξάγει η ΥΧΕ ή η Επιτροπή, οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων, έργων ή άλλων δραστηριοτήτων κατ' εφαρμογήν του ΕΕΠ μπορούν να διεξαχθούν από κοινού από την ΥΧΕ και την Επιτροπή, σε συνεργασία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος.

ΜΕΡΟΣ V

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ

Άρθρο 27

Προσαρμογή των κονδυλίων του ΕΤΑ

Με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, του λογιστικού ελέγχου και των αξιολογήσεων και λαμβανομένων υπόψη των σχολίων της επιτροπής παρακολούθησης, η Επιτροπή μπορεί να προσαρμόσει τα ποσά και τις συνθήκες του αρχικού ΕΕΠ με δική της πρωτοβουλία ή μετά από πρόταση της εκάστοτε ΥΧΕ σύμφωνα με τις τρέχουσες ανάγκες και την επίδοση της εν λόγω ΥΧΕ.

Η εν λόγω προσαρμογή πραγματοποιείται κατά κανόνα κατά την ενδιάμεση επανεξέταση, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζει το άρθρο 24 της απόφασης σύνδεσης ΥΧΕ, σε διάστημα μεταξύ 24 και 36 μηνών μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, ή, σε περίπτωση παρατυπιών, όσο το δυνατόν συντομότερα.

Άρθρο 28

Αναστολή των πληρωμών

1. Η Επιτροπή αναστέλλει τις πληρωμές και, μετά από αιτιολόγηση, ζητά από την ΥΧΕ να υποβάλει σχόλια και, ενδεχομένως, να λάβει διορθωτικά μέτρα, εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, μετά την ολοκλήρωση των απαραίτητων ελέγχων, εάν συμπεράνει ότι:

- α) μια ΥΧΕ δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της· ή

β) ολόκληρο ή μέρος του ΕΕΠ δεν δικαιολογεί μέρος ή ολόκληρη τη συνεισφορά του ΕΤΑ· ή

γ) ότι υφίστανται σοβαρές ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου, ικανές να προκαλέσουν ανωμαλίες συστηματικής φύσεως.

2. Η προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να απαντήσει η ΥΧΕ που καλείται να υποβάλει σχόλια, και, ενδεχομένως, να λάβει διορθωτικά μέτρα, είναι δύο μήνες, εκτός εάν η Επιτροπή παραχωρήσει μεγαλύτερη προθεσμία σε περιπτώσεις δεόντως δικαιολογημένες.

3. Εάν η ΥΧΕ έχει αντιρρήσεις όσον αφορά τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, η ΥΧΕ και το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος συγκαλούνται σε συνεδρίαση των μελών της εταιρικής σχέσεως από την Επιτροπή, στο πλαίσιο της οποίας όλα τα μέρη προσπαθούν να συμφωνήσουν σχετικά με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα που συνάγονται.

Όταν μια ΥΧΕ έχει αντίρρηση σχετικά με τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η Επιτροπή και συγκαλείται συνεδρίαση των μελών της εταιρικής σχέσεως, η τρίμηνη προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 5, εντός της οποίας η Επιτροπή μπορεί να λάβει απόφαση αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία της συνεδρίασης των μελών της εταιρικής σχέσεως.

4. Εάν η Επιτροπή προτείνει χρηματοδοτικές προσαρμογές, παρέχεται η δυνατότητα στην ΥΧΕ να αποδείξει, μετά από εξέταση των σχετικών φακέλων, ότι ο πραγματικός βαθμός παρατυπίας είναι μικρότερος σε σχέση με την εκτίμηση της Επιτροπής.

Εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η χρονική παράταση που χορηγείται για αυτή την εξέταση δεν μπορεί να υπερβεί περαιτέρω την περίοδο δύο μηνών μετά τη δίμηνη περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

Η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη κάθε αποδεικτικό στοιχείο που παρέχεται από την ΥΧΕ εντός των προαναφερόμενων προθεσμιών.

5. Μετά την εκπνοή της προθεσμίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή, εάν η ΥΧΕ δεν έχει λάβει διορθωτικά μέτρα, λαμβάνει υπόψη τις τυχόν παρατηρήσεις του κράτους μέλους και αποφασίζει εντός τριών μηνών:

- α) να μειώσει τις πληρωμές· ή
- β) να προβεί στις απαιτούμενες χρηματοδοτικές προσαρμογές για την ολική ή μερική κατάργηση της χορήγησης κονδυλίου από το ΕΤΑ.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 5, η Επιτροπή, μετά τη δέουσα επαλήθευση, μπορεί να αναστείλει εν όλω ή εν μέρει μια ενδιάμεση πληρωμή, εάν διαπιστώσει ότι οι σχετικές διατάξεις σχετίζονται με σημαντική παρατυπία που δεν έχει διορθωθεί και ότι επιβάλλεται η άμεση λήψη μέτρων.

Η Επιτροπή ενημερώνει την οικεία ΥΧΕ σχετικά με τα μέτρα που έλαβε και την αιτιολογία τους. Εάν, μετά πέντε μήνες, οι λόγοι της αναστολής εξακολουθούν να υφίστανται ή εάν το οικείο κράτος μέλος δεν έχει γνωστοποιήσει στην Επιτροπή τα μέτρα που έλαβε για τη διόρθωση της σημαντικής παρατυπίας, εφαρμόζεται το άρθρο 30.

Άρθρο 29

Εισπράξεις και επιστροφές

1. Όλες οι επιστροφές που πρέπει να πραγματοποιηθούν προς την Επιτροπή, πραγματοποιούνται εντός της καθορισθείσας ημερομηνίας για την εισπραξη σύμφωνα με το άρθρο 45 του δημοσιονομικού κανονισμού του ΕΤΑ. Η ημερομηνία οφειλής καθορίζεται έως το τέλος του δεύτερου μήνα που ακολουθεί την έκδοση της εντολής.

2. Για οποιαδήποτε καθυστέρηση ως προς την επιστροφή, επιβάλλεται πληρωμή τόκων υπερημερίας από την ημερομηνία λήξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 έως την πραγματική ημερομηνία πληρωμής. Το σχετικό επιτόκιο είναι υψηλότερο κατά μιάμιση μονάδα από το επιτόκιο που εφαρμόζει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στις κύριες συναλλαγές της αναχρηματοδότησης την πρώτη εργάσιμη ημέρα του μήνα στον οποίο εμπίπτει η ημερομηνία λήξης.

3. Ο εδαφικός διατάκτης τηρεί λογιστική των ποσών που πρέπει να εισπραχθούν από ήδη πραγματοποιηθείσες πληρωμές κοινοτικής συνδρομής, και εξασφαλίζει ότι τα εν λόγω εισπράττονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Ο αποδέκτης επιστρέφει το ποσό που πρέπει να εισπραχθεί προσαυξημένο με τόκους υπερημερίας, αφαιρώντας τα σχετικά ποσά από την επόμενη δήλωση δαπανών και αίτηση πληρωμής προς την Επιτροπή. Εφόσον αυτό δεν επαρκεί, πραγματοποιεί επιστροφή χρημάτων στην Κοινότητα.

Ο εδαφικός διατάκτης αποστέλλει ανακοίνωση στην Επιτροπή μία φορά ετησίως σχετικά με τα ποσά που πρέπει να εισπραχθούν κατά την εν λόγω ημερομηνία, με βάση το έτος έναρξης των διαδικασιών εισπραξης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 20 Δεκεμβρίου 2002.

ΜΕΡΟΣ VI

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 30

Πληροφόρηση και δημοσιότητα

1. Οι ΥΧΕ εξασφαλίζουν ότι δίνεται η απαραίτητη δημοσιότητα στα προγράμματα του ΕΤΑ με σκοπό:

- α) να συνειδητοποιήσει το ευρύ κοινό τον ρόλο που διαδραματίζει η Κοινότητα σχετικά με τα εν λόγω προγράμματα·
- β) να συνειδητοποιήσουν οι πιθανοί δικαιούχοι και επαγγελματικές οργανώσεις τις δυνατότητες που παρέχονται.

2. Οι δικαιούχοι χώρες εξασφαλίζουν ιδίως την τοποθέτηση άμεσα οραών πινακίδων που παρουσιάζουν τα υλικά έργα που χρηματοδοτεί η Κοινότητα, με το λογότυπο της Κοινότητας, και ότι οι εκπρόσωποι των κοινοτικών οργάνων συμμετέχουν άμεσα στις σημαντικότερες δημόσιες δραστηριότητες που σχετίζονται με τα προγράμματα που ενισχύει το ΕΤΑ.

Άρθρο 31

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Για την Επιτροπή
Poul NIELSON
Μέλος της Επιτροπής